

## Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, 9/10 maart 2024

Vierde zondag in de Veertigdagentijd, 'Laetare/Verheugt u'<sup>1</sup>



Niemand had verwacht dat het nog zou goed komen. De wereld zuchtte onder het juk van de machten van de tijd. Maar dan gebeurt het onvoorstelbare. Er bestijgt een koning de troon van de grootste mogendheid en hij laat een geknecht volk vrij.

Het gaat hier over Cyrus, de koning van Perzië, een vijftal eeuwen voor Christus. Hij wisselt stuivertje met een andere potentaat, die van Babel. De jonge vorst Cyrus neemt een besluit: het volk van de Joden, al een paar generaties een droevig bestaan leidend in ballingschap, mag terugkeren naar zijn stad, Jeruzalem, dat betekent: stad van vrede, waar zij de tempel mogen herbouwen.

(Deze zondag heet niet voor niets: 'Laetare, verheug u, Jerusalem' en wij horen dadelijk de prachtige communiezang: 'Ierusalem qua aedificatur ut civitas': daar trekken de stammen weer naar toe)

De bijbel houdt ons vandaag voor: soms komt de redding, een nieuw perspectief uit een hoek waarvandaan je het nooit zou verwachten. Cyrus, een heidense koning, de machtigste van zijn dagen, als instrument in Gods hand. Verlossing komt op een manier die je niet voor mogelijk had gehouden.

Zoiets onvoorstelbaars hoor je ook in het evangelie.

---

<sup>1</sup> 2 Kronieken 36, 14-16. 19-23; Efeziërs 2, 4-10; Johannes 3, 14 - 21

“De Mensenzoon moet omhoog worden geheven zoals Mozes eens de slang ophief in de woestijn, opdat eenieder die in Hem gelooft eeuwig leven zal hebben.”

Waarover gaat het hier als wij horen: *Omhooggeheven*?

Het is een soort van geheimtaal die de evangelist Johannes bezigt.

Hij bedoelt: Jezus op het kruis. Daar hangt Hij hoog boven de aarde geheven, vastgenageld, gebonden, als een offerdier.

Hoe kun je een mens nog meer vernederen dan hem of haar van huis en haard weg te rukken, te deporteren, een bestaan ten dode als deel te geven.

Vandaag opent onze koning het holocaustmuseum in Amsterdam. Om 102.000 mensen te gedenken die uit hun huizen zijn gehaald, gedeporteerd, en ver weg in het oosten in de ballingschap van de dood geduwd. Het onvoorstelbare.

Hoe kun je een mens nog meer vernederen dan hem vast te spijkeren aan een kruis?

Toch noemt Johannes dit vreselijke gebeuren: *omhooggeheven*. Hij ziet Jezus als de vernederde die overwint.

Kunnen wij dat geloven?

Lukt het ons nog uit al die menselijke ellende en vernedering die wij ook in onze dagen zien gebeuren, een weg te zien tot redding? Komt het wel goed met onze wereld, in Oost-Europa, in het Heilig Land, met de miljoenen mensen die vluchten, migreren, een beter bestaan zoeken dan in de ballingschap van armoede en onderdrukking in eigen land?

Deze week had ik weer een gesprek met de Eritrese katholieke priester in Nederland, samen met de voorzitter van zijn kerkbestuur. Ik ken ze al jaren, ik voel grote sympathie voor hen. De katholieke Eritreeërs in onze streken kerken al jaren in mijn voormalige parochiekerk. Ze blijven mij vanuit Amsterdam bezoeken, met hun vurige geloof en grote nood. Twee jonge kerels, op de vlucht geslagen voor een corrupt, militair regime, dat alle bezittingen van de katholieke kerk heeft afgepakt. Of ik wat geld bijeen kon brengen om de seminaristen te onderhouden? Hun bisschop was laatst in Nederland en die kwam het me ook al vragen. De smeekbrief ligt op mijn bureau. Elke dag kijk ik er naar. Wie zal ik vragen? Wie is geïnteresseerd in die mensen uit dat verscheurde land ver weg?

Anders dan wij uit het vermoeide, beetje cynische Europa, geloven zij vast dat het *goed gaat komen* met hun gemartelde, in ballingschap gedreven, gekruisigde volk. Dat er ooit een *andere* machthebber zal opstaan, jong en rechtvaardig, die de ballingschap zal beëindigen.

Toen zij de pastorie weer verlieten voelde ik me opgetild én beschaamd?

Waar was *ik* met mijn geloof, mijn hoop?

Heeft het zin om te bidden om vrede, om daar nog in te geloven?

Kort geleden mocht ik daarover praten met het bestuur van de broederschap. Een godzijdank eerlijk gesprek. Heeft het wel zin onze processie in het teken te stellen van 'bidden om vrede'? Kunnen we zoveel geloofsmoed nog opbrengen, of zijn we - als we eerlijk zijn - zonder hoop?

Onze processie wordt sinds mensenheugenis voorafgegaan door het Kruis, dat prachtige kruis dat de rest van het jaar naast het altaar staat: *de Mensenzoon omhooggeheven*. Jonge sterke leden van de broederschap torsen het mee. Wij volgen dat kruis, dat teken van vernedering en verheffing. Met andere woorden: wij, gelovigen, zijn geroepen de harde feiten, het vreselijke geweld Jezus en talloze andere mensen aangedaan niet te ontkennen maar onder ogen te zien, ernaar op te kijken, zoals u allen doet tijdens de processie en elke zondag hier, zoals ik er naar opkijk wanneer ik zondag na zondag het kruis bewierook. *Met Jezus* kijken wij niet weg, delen wij in het lijden van al die mensen in Eritrea en zijn diaspora, in Oost-Europa en in het land waar Jezus is gekruisigd en weer wordt gekruisigd.

Als wij niet meer bidden om vrede, wie zal het dan doen?

Vandaag is het zondag Laetare. De kleur van de liturgie is even niet paars, er schijnt vandaag al wat licht doorheen, licht van pasen, redding uit ballingschap, opstaan tegen het geweld, opstaan tot leven.

"Wie de waarheid doet gaat naar het licht."

Als wij in de duisternis van onze tijd niet meer geloven in het licht; als wij de hoop, dat zwakke vlammetje, niet bewaren en in leven houden, dan is alles verloren. Dan is de ballingschap van mensen, dan is het Kruis van Jezus en miljoenen anderen alleen vernedering.

Mogen wij ons toevertrouwen aan Christus, Hem smeken om de vrede die de wereld niet geven kan, die Hij ons door zijn Kruis heeft gegeven, waar Hij door zijn Bloed vrede heeft gesticht. Amen.

pastoor Nico van der Peet